

Eelnõu valmimise kuupäev: 12.11.1999

EESTI HAIGEKASSA SEADUS

Vastu võetud __ . _____ . a.

Tallinn, Toompea

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse otstarve

Käesolev seadus sätestab Eesti Haigekassa (edaspidi haigekassa) eesmärgi, ülesanded, pädevuse, õigusliku seisundi, tegevuse alused ja organid.

§ 2. Haigekassa eesmärk, ülesanded ja pädevus

(1) Haigekassa eesmärgiks on kvaliteetsete ravikindlustushüvitiste (tervise edendamise, haiguste ennetamise ja raviteenuste hüvitiste, ajutise töövõimetuse hüvitiste ja soodustingimustel väljastatavate ravimite haigekassa poolt osalise hüvitamise) võimaldamine vastavalt "Eesti Vabariigi ravikindlustusseadusele" (RT 1991, 23, 272; 1999, 7, 113; 29, 397), muudele õigusaktidele ja haigekassa eelarves ette nähtud ravikindlustuse kuludele.

(2) Oma eesmärgi saavutamiseks haigekassa:

1) korraldab ravikindlustust, tagades ravikindlustusraha efektiivse ja otstarbeka kasutamise;

2) peab ravikindlustuse andmekogu;

3) kogub ja analüüsib raviteenuste vajadusi kajastavaid ja muid asjakohaseid andmeid;

4) sõlmib tervishoiuteenuste osutajate ja teiste isikutega lepinguid oma eesmärgi saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks;

5) tasub lepingutes ette nähtud teenuste eest raviasutustele vastavalt lepingute tingimustele, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti;

6) kontrollib haigekassa poolt osaliselt või täielikult tasutavate teenuste kvaliteeti ja põhjendatust;

7) tasub soodustingimustel väljastatud ravimite eest apteekidele, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti;

8) maksab kindlustatutele ajutise töövõimetuse hüvitisi, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti;

9) korraldab ravikindlustust ja haigekassat puudutavate välislepingute täitmist;

10) osaleb haigekassaga ja/või ravikindlustusega seonduvate õigusaktide ja välislepingute eelnõude ja projektide ettevalmistamisel ning menetlemisel;

11) osaleb tervishoiuteenuste planeerimisel;

12) vajadusel moodustab komisjone oma ülesannete täitmiseks;

13) annab nõu ravikindlustusega seonduvates küsimustes;

14) täidab "Eesti Vabariigi ravikindlustusseadusest" ja muudest seadustest tulenevaid ülesandeid;

15) täidab muid ülesandeid, mis on vajalikud haigekassa eesmärgi saavutamiseks.

(3) Haigekassal on õigus ja kohustus käesolevast seadusest ja "Eesti Vabariigi ravikindlustusseadusest", teistest õigusaktidest ning haigekassa põhikirjast tulenevate ülesannete täitmiseks:

1) sõlmida lepinguid tervise edendamise, haiguste ennetamise ja raviteenuste eest tasumiseks ning muude ülesannete täitmiseks;

2) kontrollida tervishoiuteenuste osutajate poolt osutatud teenuste ja väljaantud töövõimetuslehtede ning retseptide õigsust ja põhjendatust. Ebaõigsuse või põhjendamatus korral on haigekassal õigus summa väljamaksmine vaidlustada või summa väljamaksmisest keelduda. Haigekassal on õigus ebaõigesti või põhjendamatult välja makstud summa tagasi nõuda või pidada kinni järgmiste perioodide väljamaksetest;

3) kontrollida apteegi poolt ravimite soodustingimustel väljastamise õigsust ja põhjendatust. Ebaõigsuse või põhjendamatus korral on haigekassal õigus summa väljamaksmine vaidlustada või summa väljamaksmisest keelduda. Haigekassal on õigus ebaõigesti või põhjendamatult välja makstud summad tagasi nõuda või pidada kinni järgmiste perioodide väljamaksetest;

4) nõuda kõigilt isikutelt ja asutustelt asjakohaste dokumentide ja informatsiooni esitamist, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti;

5) nõuda kindlustatult põhjendatud kahtluse korral arstliku läbivaatuse või terviseuuringu läbimist ja nende tulemuste avaldamist haigekassale;

6) nõuda sotsiaalmaksu maksjalt haigekassa kasuks sisse kulud, mida haigekassa on kandnud kindlustatu ajutise töövõimetuse hüvitise, haiguste ennetamise ja raviteenuste eest tasumisel, kui sotsiaalmaksu maksja on jätnud sotsiaalmaksu tähtjaks maksmata. Nimetatud kulude tasumine ei vabasta sotsiaalmaksu maksjat sotsiaalmaksu maksmise kohustusest;

7) nõuda kindlustatult või sotsiaalmaksu maksjalt haigekassa kasuks sisse kulud "Eesti Vabariigi ravikindlustusseaduses" ettenähtud juhtudel;

8) tasuda sellise isiku ravikindlustushüvitiste eest, kelle eest sotsiaalmaksu maksja on jätnud sotsiaalmaksu maksmata, väljaarvatud ajutise töövõimetuse hüvitis füüsilisest isikust ettevõtjale;

9) tagada kindlustatute tervislikku seisundit ja eraelu puudutavate andmete salastatus, mis on haigekassa töötajatele ja esindajatele teatavaks saanud seoses kutsekohustuste või lepinguliste kohustuste täitmisega, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

§ 3. Haigekassa õiguslik seisund

(1) Haigekassa on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhikirja alusel.

(2) Haigekassa luuakse käesoleva seadusega. Haigekassa kui juriidilise isiku õigusvõime tekib alates käesoleva seaduse jõustumisest.

(3) Haigekassa põhikirja kinnitab ning põhikirjas teeb muudatusi Vabariigi Valitsus sotsiaalministri ettepanekul. Enne ettepaneku esitamist Vabariigi Valitsusele kuulab sotsiaalminister ära haigekassa nõukogu asjakohase arvamuse.

(4) Haigekassa ei vastuta riigi kohustuste täitmise või täitmata jätmise eest. Riik vastutab haigekassa kohustuste täitmata jätmise eest ainult käesolevas seaduses ette nähtud juhtudel ja tingimustel.

(5) Haigekassa ei saa olla pankrotivõlgnik.

(6) Riik vastutab haigekassa kohustuste täitmata jätmise eest, kui reservkapitali summa ei taga kohustuste täitmist või puuduvad alused ja võimalused reservkapitali kasutamiseks, järgmistel juhtudel:

- 1) haigekassa ei saa täita oma lepingulisi kohustusi või maksta ravikindlustushüvitisi raha vähemlaekumise tõttu võrreldes Riigikogu poolt vastuvõetud riigieelarves ravikindlustuseks ettenähtud summadega;
- 2) Vabariigi Valitsuse otsused kindlustatute tervise edendamise, haiguste ennetamise ja ravikulude tasumise ning soodustingimustel ravimite väljastamisel rakendatavate piirhindade ja piirmäärade kehtestamisel ei võimalda täita haigekassal oma lepingulisi kohustusi ning maksta ravikindlustushüvitisi;

(7) Haigekassal on õigus võtta laenu ainult enda omandis olevate asjade tagatisel. Haigekassal on keelatud anda laenu ja tagada teiste isikute laenukohustuste täitmist.

(8) Eesti Haigekassa on kuni käesoleva seaduse jõustumiseni tegutsenud Keskhaigekassa ja haigekassade õigusjärglane.

(9) Haigekassa ei või jaguneda ega ühineda teiste juriidiliste isikutega. Haigekassat ei või ümber kujundada muud liiki juriidiliseks isikuks.

§ 4. Nimi ja asukoht

(1) Haigekassa nimi on "Eesti Haigekassa". Haigekassal on ainuõigus oma nimele.

(2) Haigekassa asukoht on Tallinn. Haigekassa aadress on koht, kus asub haigekassa juhatus.

§ 5. Haigekassa organid

Haigekassa organid on nõukogu ja juhatus.

2. peatükk

ORGANID JA STRUKTUURIÜKSUSED

1. jagu
HAIGEKASSA NÕUKOGU

§ 6. Nõukogu

Haigekassa kõrgeimaks organiks on haigekassa nõukogu. Nõukogul on 15 liiget.

§ 7. Nõukogu liikmed, määramine ja tagasikutsumine

(1) Sotsiaalminister, rahandusminister ja Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees on nõukogu liikmed ametikoha järgi.

(2) Riigikogu valib oma liikmete hulgast ühe nõukogu liikme.

(3) Vabariigi Valitsus nimetab sotsiaalministri ettepanekul Sotsiaalministeeriumi ametnike hulgast ühe nõukogu liikme.

(4) Vabariigi Valitsuse poolt nimetatud kindlustatud isikute organisatsiooni(de) poolt tehtud ettepanekute alusel määrab Vabariigi Valitsus viis nõukogu liiget.

(5) Vabariigi Valitsuse poolt nimetatud tööandjate organisatsiooni(de) poolt tehtud ettepanekute alusel määrab Vabariigi Valitsus viis nõukogu liiget.

(6) Nõukogu liikme valinud organil on igal ajal õigus tema poolt valitud nõukogu liige tagasi kutsuda. Vabariigi Valitsus võib tema poolt määratud nõukogu liikme tagasi kutsuda selle liikme nimetamisettepaneku teinud isiku ettepanekul.

§ 8. Nõuded nõukogu liikmetele

(1) Nõukogu liige peab olema teovõimeline Eesti kodanik, kelle alaline elukoht on Eesti Vabariigis.

(2) Nõukogu liikmeks võib nimetada isikuid, kellel on nõukogu liikme kohustuste täitmiseks vajalikud teadmised ja laitmatu reputatsioon.

§ 9. Nõukogu liikmete volituste tähtaeg

(1) Käesoleva seaduse paragrahvi seitse 1. lõikes nimetatud nõukogu liikmete volitused lõpevad koos vastavate isikute volituste lõppemisega tegutsemiseks paragrahvi seitse 1. lõikes nimetatud ametikohtadel.

(2) Käesoleva seaduse paragrahvi seitse 2. lõikes nimetatud isikute volitused lõpevad Riigikogu vastava koosseisu volituste lõppemisega.

(3) Käesoleva seaduse paragrahvi seitse 3., 4. ja 5. lõikes nimetatud nõukogu liikmete volituste tähtaeg on kolm aastat. Käesoleva seaduse paragrahvi seitse 3., 4. ja 5. lõikes nimetatud isikuid ei saa nimetada nõukogu liikmeks rohkem kui kaks korda järjest.

§ 10. Nõukogu pädevus

(1) Nõukogu:

- 1) kinnitab haigekassa arengukava;

2) kuulates ära juhatuse arvamuse, teeb sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele ettepaneku kindlustatute tervise edendamise, haiguste ennetamise ja ravikulude tasumisel ning soodustingimustel ravimite väljastamisel rakendatavate piirhindade ja piirmäärade kehtestamiseks;

3) võtab juhatuse ettepanekul vastu haigekassa eelarve, lähtudes Riigikogu poolt vastuvõetud eelarvest;

4) kinnitab juhatuse ettepanekul haigekassa struktuuri, kui käesoleva seadusega ei ole ette nähtud teisiti;

5) kinnitab juhatuse ettepanekul haigekassa töösisekorraeeskirjad ja andmete kogumise, töötlemise ning hoidmise eeskirjad;

6) kinnitab juhatuse ettepanekul raamatupidamise sise-eeskirjad;

7) otsustab juhatuse ettepanekul kinnisasjade ja registrisse kantud või kantavate vallasasjade omandamise, võõrandamise ja koormamise;

8) nimetab ametisse ja kutsub tagasi juhatuse esimehe;

9) nimetab ja kutsub tagasi omal algatusel või juhatuse esimehe ettepanekul juhatuse liikmed;

10) otsustab juhatuse esimehega ametilepingu sõlmimise ja juhatuse esimehe ettepanekul juhatuse liikmetega ametilepingu sõlmimise;

11) otsustab juhatuse liikme vastu varalise nõude esitamise;

12) kinnitab juhatuse esimehe ja juhatuse liikmete ametitasu ja lisatasud, kuulates ära juhatuse esimehe arvamuse;

13) kinnitab juhatuse poolt esitatavad aruanded ja neile esitatavad nõuded;

14) määrab haigekassa audiitori ja audiitorile makstava tasu suuruse, kuulates ära juhatuse arvamuse.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud küsimuste otsustamine kuulub nõukogu ainupädevusse.

(3) Juhatuse või juhatuse esimehe või nõukogu liikme ettepanekul võib nõukogu võtta vastu otsuseid ka haigekassat puudutavates käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud küsimustes.

§ 11. Nõukogu järelevalve

(1) Nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle.

(2) Nõukogul on oma ülesannete täitmiseks õigus tutvuda kõikide haigekassa dokumentidega, samuti kontrollida või teha asjakohastele kolmandatele isikutele ülesandeks kontrollida haigekassa raamatupidamise õigsust, vara olemasolu, haigekassa tegevuse vastavust seadusele, haigekassa põhikirjale ja nõukogu otsustele.

§ 12. Nõukogu esimees ja aseesimees

(1) Sotsiaalminister on nõukogu esimees ametikoha järgi.

(2) Nõukogu liikmed valivad endi hulgast nõukogu aseesimehe.

(3) Nõukogu esimees:

- 1) korraldab nõukogu tööd;
 - 2) juhatab nõukogu koosolekuid;
 - 3) esindab nõukogu;
 - 4) otsustab muud küsimused, mis kuuluvad käesoleva seaduse või haigekassa põhikirja kohaselt nõukogu esimehe pädevusse.
- (4) Nõukogu esimehe äraolekul täidab tema ülesandeid nõukogu aseesimees.

§ 13. Nõukogu aseesimehe valimine

(1) Nõukogu aseesimees valitakse:

- 1) nõukogu uue esimehe ametisse asumisele järgneval nõukogu koosolekul;
- 2) nõukogu aseesimehe tagasikutsumisele järgneval nõukogu koosolekul;
- 3) nõukogu aseesimehe tagasiastumise või surma korral väljalangemisele järgneval nõukogu koosolekul.

(2) Nõukogu aseesimehe valimiseks on vajalik kõigi nõukogu liikmete kohalolek.

(3) Kui nõukogu aseesimehe valimised on kaks korda ära jäänud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõukogu koosoleku kvoorum puudumise tõttu, valitakse nõukogu aseesimees, olenemata kvoorumist, tingimusel, et kõigile nõukogu liikmetele oli nõukogu koosoleku ajast, kohast ja päevakorrast teatatud haigekassa põhikirjas sätestatud korras ning nõukogu koosolekust võtab osa vähemalt pool nõukogu liikmetest.

(4) Nõukogu aseesimees valitakse nõukogu koosolekul kohalviibivate nõukogu liikmete poolthääletenamusega. Valimiste protseduur sätestatakse haigekassa põhikirjas.

§ 14. Nõukogu koosolek

(1) Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kolme kuu jooksul. Nõukogu koosolekust teatamise kord sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(2) Nõukogu koosoleku kutsub kokku nõukogu esimees, tema äraolekul nõukogu aseesimees. Nõukogu koosolek kutsutakse kokku haigekassa põhikirjas sätestatud tähtajal, kui seda nõuab nõukogu liige, juhatus, juhatuse esimees või audiitor.

(3) Nõukogu koosoleku toimumise kohaks on haigekassa asukoht, kui nõukogu koosoleku kokkukutsuja ei ole määranud muud nõukogu koosoleku toimumise kohta Eesti Vabariigis.

(4) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti, on nõukogu koosolek otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt 2/3 tema liikmetest ning nende hulgas on nõukogu esimees või aseesimees.

(5) Kui nõukogu koosoleku läbiviimiseks puudub vajalik kvoorum, toimub uus koosolek sama päevakorraga hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast koosoleku ärajäämist.

§ 15. Nõukogu otsus

- (1) Nõukogu otsused võetakse vastu koosolekul või koosolekut kokku kutsumata.
- (2) Otsuste tegemisel osaleb nõukogu liige isiklikult.

(3) Igal nõukogu liikmel on üks hääl. Nõukogu liikmel ei ole õigus hääletamisest keelduda ega erapooletuks jääda, välja arvatud käesoleva paragrahvi 4. lõikes sätestatud juhtudel.

(4) Nõukogu liige ei või osaleda hääletamises, kui seaduses sätestatud juhtudel on tal keelatud otsuse vastuvõtmises osaleda või kui otsustatakse temaga kohtuvaidluse alustamist või lõpetamist haigekassa poolt.

(5) Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle poole nõukogu koosolekul osalenud nõukogu hääleõiguslikest liikmetest. Käesoleva seaduse paragrahvi kümme esimese lõike punktides 2, 3, 8 ja 10 sätestatud otsuste vastuvõtmisel on vajalik vähemalt 2/3 nõukogu koosolekul osalevate nõukogu liikmete nõusolek ning nõukogu esimehe kohalolek. Käesoleva seaduse paragrahvi kümme esimese lõike 2. punktis ette nähtud otsuse vastuvõtmiseks on vajalik nõukogu esimehe nõusolek.

(6) Kui nõukogu liikmete hääled jagunevad hääletamisel võrdselt, otsustab nõukogu esimehe, tema äraolekul nõukogu aseesimehe hääl, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(7) Nõukogu otsused tehakse kättesaadavaks haigekassa koduleheküljel internetis.

§ 16. Otsuse vastuvõtmine koosolekut kokku kutsumata

(1) Otsuse vastuvõtmiseks koosolekut kokku kutsumata saadab nõukogu esimees või tema äraolekul nõukogu aseesimees nõukogu liikmetele otsuse eelnõu ja määrab kirjaliku vastamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui seitse päeva ja pikem kui kaksikümmend üks päeva. Otsuse eelnõule lisab saatja selgituse eelnõu kohta ja põhjenduse, miks otsuse vastuvõtmine on otstarbekas koosolekut kokku kutsumata.

(2) Otsus loetakse vastuvõetuks, kui otsuse poolt hääletab vähemalt kaks kolmandikku nõukogu liikmetest, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Nõukogu liikmed, kes ei saada määratud tähtjaks kirjalikku vastust, loetakse otsuse eelnõule vastu hääletanuks.

(3) Vastu võetud otsusest koos selle sisu ja hääletamistulemustega teatab nõukogu esimees või aseesimees nõukogu liikmetele esimesel nõukogu koosolekul, mis järgneb tema poolt määratud kirjaliku vastamise tähtjale.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse eelnõud, selgitused ja põhjendused ning lõikes 2 nimetatud kirjalikud vastused säilitatakse käesolevas seaduses ja haigekassa põhikirjas sätestatud korras.

§ 17. Nõukogu koosoleku protokollimine

(1) Nõukogu koosolek protokollitakse. Protokollis kandmisele kuuluvad andmed ja muud nõuded koosoleku protokollile sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(2) Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.

(3) Koosolekul tehtud otsuste, hääletamistulemuste ja käesolevas seaduses sätestatud eriarvamuste õige ja täieliku jäädvustamise eest protokollis vastutab koosoleku juhataja.

(4) Koosoleku protokoll peab olema haigekassa asukohas nõukogu liikmetele kättesaadav alates viiendast päevast pärast koosoleku toimumist.

(5) Protokoll koos lisadega säilitatakse haigekassa asukohas. Protokollide ja nende lisade hoidmise korraldab ning nende säilimise eest vastutab juhatuse esimees.

§ 18. Eriarvamus

(1) Nõukogu otsuse suhtes eriarvamusele jäänud nõukogu liikmel on õigus fikseerida oma eriarvamus kirjaliku või suulise avaldusena.

(2) Nõukogu koosolekul vastuvõetud otsuse kohta esitatud eriarvamus kantakse protokollile, kirjalik eriarvamus lisatakse protokollile.

(3) Kui nõukogu liige leiab, et nõukogu on oma otsusega rikkunud seadust või haigekassa põhikirja, teatab ta asetleidnud rikkumisest viivitamatult nõukogu esimehele või tema äraolekul nõukogu aseesimehele. Kui teatamisele järgneval esimesel nõukogu koosolekul rikkumist ei kõrvaldata, võib teate esitanud nõukogu liige pöörduda kohtusse seaduse või haigekassa põhikirjaga vastuolus oleva nõukogu otsuse vaidlustamiseks.

§ 19. Nõukogu liikmete tasustamine

Nõukogu liikmetele, kes ei kuulu nõukogusse ametikoha järgi, makstakse nõukogu liikme kohustuste täitmise eest tasu Vabariigi Valitsuse kehtestatud suuruses ja korras.

§ 20. Nõukogu liikme vastutus

(1) Nõukogu liikmed vastutavad seaduse ja haigekassa põhikirja nõuete rikkumise ja oma kohustuste täitmata jätmisega haigekassale süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(2) Nõukogu liikmed, kes oma kohustuste täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise on süüliselt kahju tekitanud haigekassa võlausaldajale, vastutavad võlausaldaja ees solidaarselt haigekassaga.

(3) Nõukogu liige vabaneb vastutusest haigekassa või võlausaldaja ees, kui ta on otsuse vastuvõtmisel hääletanud vastu ning tema sellekohane eriarvamus on kantud protokollile või kui ta ei osalenud otsustamises, kui mitte osalemine oli lubatud või kui ta ei viibinud otsuse tegemise juures.

(4) Nõukogu liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastat rikkumise toimumisest või rikkumise algusest.

(5) Haigekassa sõlmib nõukogu liikmete kasuks vastutuskindlustuse lepingu nõukogu liikmete poolt oma kohustuste täitmisest tuleneva varalise vastutuse kindlustamiseks haigekassa põhikirjas ette nähtud põhitingimustel ja korras.

2. jagu

JUHATUS

§ 21. Haigekassa juhatus

(1) Juhatus on haigekassa organ, kes juhib haigekassat.

(2) Juhatus koosneb kolmest kuni seitsmest liikmest, kellest üks on juhatuse esimees.

(3) Juhatuse liikmete volituste tähtaeg on kuni viis aastat. Juhatuse liikme volituste tähtaeg määratakse nõukogu otsusega.

§ 22. Juhatuse liikmete nimetamine ja tagasikutsumine

(1) Juhatuse esimehe nimetab nõukogu. Juhatuse esimehe nimetamiseks viib nõukogu läbi avaliku konkursi. Konkursi kord sätestatakse haigekassa põhikirjas. Teised juhatuse liikmed nimetab nõukogu juhatuse esimehe ettepanekul.

(2) Nõukogu sõlmib juhatuse liikmetega juhatuse liikme volituste tähtajaks ametilepingu, milles fikseeritakse juhatuse liikme õigused ja kohustused ning tasu juhatuse liikme ülesannete täitmise eest. Juhatuse esimehe ja liikmete tasu puudutav informatsioon on avalik.

(3) Enne juhatuse liikme volituste tähtaja lõppu võib nõukogu juhatuse liikme tagasi kutsuda käesolevas seaduses juhatuse liikmele kehtestatud nõuetele mittevastavuse korral, samuti muudel mõjuvatel põhjustel, milleks on eelkõige juhatuse liikme kohustuste olulisel määral täitmata jätmine või võimetus haigekassat juhtida. Kolme kuu jooksul arvates juhatuse liikme ametisse nimetamisest võib nõukogu juhatuse esimehe ettepanekul juhatuse liikme tagasi kutsuda põhjust ära näitamata. Uue juhatuse esimehe nimetamise korral on nõukogul uue juhatuse esimehe ettepanekul õigus kolme kuu jooksul arvates uue juhatuse esimehe nimetamisest juhatuse liikmed tagasi kutsuda põhjust ära näitamata. Juhatuse liikmega sõlmitud ametilepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt ametilepingule.

(4) Juhatuse liikme tagasikutsumisel nimetatakse tema asemele juhatuse esimehe ettepanekul uus juhatuse liige. Juhatuse esimehe tagasikutsumisel nimetab nõukogu tema asemele uue juhatuse esimehe kolme kuu jooksul arvates juhatuse esimehe tagasikutsumisest. Juhatuse esimehe tagasikutsumisest kuni uue juhatuse esimehe nimetamiseni täidab juhatuse esimehe kohustusi nõukogu poolt määratav juhatuse liige.

§ 23. Nõuded juhatuse liikmele

(1) Juhatuse liige peab olema kõrgema haridusega isik, kelle alaline elukoht on Eestis.

(2) Juhatuse liikmeks võib nimetada teovõimelise füüsilise isiku, kellel on haigekassa juhtimiseks vajalik haridus, teadmised ja kutsealane sobivus ning laitmatu reputatsioon.

(3) Juhatuse liikmeks ei või olla nõukogu liige ja pankrotivõlgnik.

(4) Juhatuse liige on kohustatud viivitamatult informeerima juhatuse esimeest ja nõukogu esimeest huvide konfliktist, mis mõjutab või võib mõjutada juhatuse liiget tema pädevusse kuuluvate otsustuste tegemisel.

§ 24. Juhatuse pädevus

(1) Juhatus täidab haigekassa juhtimisel talle käesoleva seaduse, haigekassa põhikirja ja nõukogu otsustega pandud ülesandeid.

(2) Lähtudes Vabariigi Valitsuse tervishoiupoliitikast, valmistab juhatus ette haigekassa arengukava ja haigekassa eelarve ning esitab need nõukogule kinnitamiseks.

(3) Kui nõukogu ei otsusta teisiti, valmistab juhatus ette materjalid ja otsuste projektid nõukogus arutamisele tulevates küsimustes.

(4) Juhatusel on otsustamisõigus kõigis haigekassat puudutavates küsimustes, välja arvatud:

1) küsimustes, mille otsustamine kuulub nõukogu ainupädevusse;

2) küsimustes, mille on otsustanud nõukogu;

3) käesolevas seaduses või haigekassa põhikirjas sätestatud küsimustes, mis kuuluvad juhatuse esimehe pädevusse.

(5) Juhatus allub ja annab aru nõukogule. Juhatus juhindub oma tegevuses nõukogu seaduslikest korraldustest.

(6) Juhatus peab esitama nõukogule vähemalt kord kolme kuu jooksul ülevaate haigekassa tegevusest ja majanduslikust olukorrast, samuti teatama koheselt haigekassa seisundi olulisest halvenemisest ja muudest haigekassa tegevusega seotud olulistest asjaoludest.

§ 25. Juhatuse esimees ja tema asendamine

(1) Juhatuse esimees on haigekassa tegevjuht. Juhatuse esimees juhib haigekassa täitevkorraldavat tegevust ja juhatab juhatuse koosolekuid.

(2) Juhatuse esimehe asendamise kord sätestatakse haigekassa põhikirjas.

§ 26. Juhatuse esimehe pädevus

Juhatuse esimees:

1) määrab kindlaks juhatuse liikmete töö- ja vastutusvaldkonnad;

2) korraldab haigekassa raamatupidamist;

3) võtab tööle ja vabastab töölt haigekassa töötajaid, sõlmib töötajatega töölepingud, määrates kindlaks nende õigused ja kohustused;

4) kinnitab haigekassa töötajate töötasud, lähtudes nõukogu poolt kinnitatud haigekassa eelarve ülalpidamiskuludest;

5) otsustab nõukogu poolt kinnitatud haigekassa eelarve ulatuses ja kohaselt haigekassa tegevuseks vajalike kulutuste tegemise;

6) võtab sõnaõigusega osa nõukogu koosolekutest;

7) määrab juhatuse koosolekute protokollija;

8) otsustab muud küsimused, mis kuuluvad käesoleva seaduse ja haigekassa põhikirja või nõukogu otsuste kohaselt juhatuse esimehe pädevusse.

§ 27. Juhatuse koosolek

(1) Juhatuse koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kuus.

(2) Juhatuse koosoleku kutsub kokku juhatuse esimees või teda asendav isik. Juhatuse koosolek kutsutakse kokku, kui seda nõuab juhatuse liige, haigekassa audiitor või nõukogu esimees või tema äraolekul nõukogu aseesimees.

(3) Juhatuse koosoleku toimumise kohaks on haigekassa asukoht, kui koosoleku kokkukutsuja ei ole määranud muud juhatuse koosoleku toimumise kohta Eesti Vabariigis.

(4) Juhatuse liige võtab juhatuse koosolekust osa isiklikult.

(5) Juhatuse koosolek protokollitakse vastavalt käesolevas seaduses ja haigekassa põhikirjas juhatuse koosolekute protokollimiseks sätestatud nõuetele.

§ 28. Juhatuse otsus

(1) Juhatuse koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole juhatuse liikmetest ning nende hulgas on juhatuse esimees või teda asendav isik.

(2) Igal juhatuse liikmel on üks hääl. Juhatuse liikmel ei ole õigust hääletamisest keelduda või erapooletuks jääda, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhtudel.

(3) Juhatuse liige ei või osaleda hääletamises, kui seaduses sätestatud juhtudel on tal keelatud otsuse vastuvõtmises osaleda või kui otsustatakse temaga kohtuvaidluse alustamist või lõpetamist haigekassa poolt.

(4) Juhatuse otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas vähemalt 2/3 juhatuse koosolekul osalenud hääleõiguslikust juhatuse liikmetest.

(5) Kui juhatuse liige leiab, et juhatuse või juhatuse esimees on oma otsusega rikkunud käesolevat seadust või haigekassa põhikirja, teatab ta asetleidnud rikkumisest viivitamatult juhatuse esimehele või tema äraolekul teda asendavale isikule. Kui rikkumist ei kõrvaldata hiljemalt teatamisele järgneval esimesel juhatuse koosolekul, informeerib teate esitanud juhatuse liige sellest nõukogu esimeest või tema äraolekul aseesimeest.

§ 29. Haigekassa esindamine

(1) Juhatuse esimehel on õigus esindada haigekassat kõigis õigustoimingutes ja tehingutes ainuisikuliselt. Juhatuse esimehel on õigustoimingute tegemiseks edasivolitamise õigus. Juhatuse teiste liikmete esindamisõigus sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(2) Juhatuse liikmete õigust esindada haigekassat võib piirata nõukogu otsusega. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute suhtes.

(3) Juhatuse liikmed võivad seaduses ja haigekassa põhikirjas ette nähtud korras volitada teisi isikuid haigekassat esindama õigustoimingute tegemisel.

§ 30. Juhatuse liikme vastutus

(1) Juhatuse liikmed vastutavad seaduse ja haigekassa põhikirja nõuete rikkumise ja oma kohustuste täitmata jätmisega haigekassale süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(2) Juhatuse liikmed, kes oma kohustuste täitmata jätmise või mittenouetekohase täitmisega on süüliselt kahju tekitanud haigekassa võlausaldajale, vastutavad võlausaldaja ees solidaarselt haigekassaga.

(3) Juhatuse liige vabaneb vastutusest haigekassa või võlausaldaja ees, kui ta on vastava tegevuse aluseks oleva otsuse vastuvõtmisel jäänud eriarvamusele ning eriarvamus on kantud protokollile või kui ta ei osalenud otsustamises, kui mitte osalemine oli lubatud või kui ta ei viibinud otsuse tegemise juures.

(4) Juhatuse liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on seitse aastat rikkumise toimumisest või rikkumise algusest.

(5) Haigekassa sõlmib juhatuse liikmete kasuks vastutuskindlustuse lepingu juhatuse liikmete poolt oma kohustuste täitmisest tuleneva varalise vastutuse kindlustamiseks haigekassa põhikirjas ette nähtud põhitingimustel ja korras.

3. jagu

STRUKTUURIÜKSUSED

§ 31. Struktuuriüksused ja töölepingud

(1) Haigekassa struktuuriüksused ning nende asukoht ja pädevus sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(2) Haigekassa struktuuriüksuste juhtidega sõlmitakse tähtajalised töölepingud tähtajaga kuni viis aastat.

3. peatükk

HAIGEKASSA VARA JA EELARVE

§ 32. Omand

(1) Haigekassa on oma vara omanik.

(2) Haigekassa valdab, kasutab ja käsutab oma vara käesolevas seaduses ning haigekassa põhikirjas ette nähtud korras. Tervise edendamise, haiguste ennetamise ja raviteenuste eest tasumine toimub seaduses ning haigekassa põhikirjas ette nähtud korras.

§ 33. Haigekassa vara moodustamine

Haigekassa vara moodustub:

- 1) Riigikogu poolt vastu võetud eelarves ravikindlustuseks ette nähtud summast, samuti ravikindlustuseks ette nähtud sotsiaalmaksu ülelaekumistest;
- 2) seaduse või põhikirjaga lubatud tehingutest ning muudest õigustoimingutest saadavatest tuludest;
- 3) annetustest;
- 4) sissenõuetest teistelt isikutelt;
- 5) intressidest ja muudest finantstuludest;
- 6) muudest laekumistest.

§ 34. Eelarve

(1) Haigekassa eelarve koosneb tasakaalustatult haigekassa ühe majandusaasta kõigist tuludest ja kuludest.

(2) Juhatus valmistab ette eelarve projekti, lähtudes “Eesti Vabariigi ravikindlustusseadusest”, Riigikogu poolt vastu võetud riigieelarvest ja nõukogu poolt kinnitatud nõuetest ning esitab selle nõukogule kinnitamiseks neljateistkümne päeva jooksul arvates iga-aastase riigieelarve seaduse jõustumisest. Eelarve projekti ettevalmistamise täpsem kord sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(3) Nõukogu kinnitab haigekassa eelarve kolmekümne päeva jooksul arvates Riigikogu poolt vastu võetud riigieelarve seaduse jõustumisest.

(4) Kui nõukogu ei ole seaduses sätestatud tähtajaks haigekassa eelarvet kinnitanud, läheb eelarve kinnitamise õigus ja kohustus üle Vabariigi Valitsusele.

(5) Kui haigekassa eelarvet ei ole kinnitatud eelarveaasta alguseks, võib kuni eelarve kinnitamiseni teha alanud eelarveaasta igal kuul kulutusi kuni eelmise aasta eelarve kulude ühe kaheteistkümnendiku suuruse summani. Kui eelarve projektis ettenähtud tulubaas on väiksem kui eelneval eelarveaastal, siis võib kuni eelarve kinnitamiseni teha alanud eelarveaasta igal kuul kulutusi kuni ühe kaheteistkümnendikuni projektis ettenähtud kulude summast, millest on maha arvatud kassatagavara ja reservkapitali moodustamiseks vajalikud summad.

(6) Juhatus koostab haigekassa eelarve kulude jaotuskava kuude lõikes ning esitab kahe nädala jooksul arvates haigekassa eelarve kinnitamisest jaotuskava kinnitamiseks Nõukogule.

(7) Haigekassa eelarve kulud jagunevad ravikindlustuse kuludeks ja haigekassa ülalpidamise kuludeks. Täpsem eelarve tulude ja kulude jaotus sätestatakse haigekassa põhikirjas.

(8) Nõukogu võib majandusaasta jooksul vastu võtta haigekassa lisaelarve, tasakaalustatult suurendades või vähendades haigekassa tulusid ja kulusid.

(9) Haigekassa eelarve avaldatakse Riigi Teataja Lisas ja tehakse kättesaadavaks haigekassa koduleheküljel internetis.

§ 35. Kassatagavara

(1) Haigekassa eelarve kassatagavara on haigekassa eelarve vahenditest moodustatav reserv, mida juhatus kasutab haigekassa kulude finantseerimiseks ajutiste kassalüünkade korral.

(2) Kassatagavara suuruseks on vähemalt viis protsenti eelarve mahust.

(3) Kulude finantseerimiseks, mille tagajärjel kassatagavara suurus langeb alla miinimumi, on vajalik nõukogu eelnev nõusolek.

(4) Kassatagavara operaatori valib nõukogu.

§ 36. Reservkapital

(1) Haigekassa reservkapital on haigekassa eelarve vahenditest moodustatav reserv ravikindlustussüsteemile makromajanduslikest muutustest tulenevate riskide vähendamiseks.

(2) Reservkapitali suuruseks on kaheksa protsenti eelarve mahust. Reservkapitali kantakse igal aastal vähemalt 1/20 haigekassa eelarve kogumahust ning eelarve ülelaekumised kuni seaduses sätestatud reservkapitali suuruse saavutamiseni või reservi taastamiseni.

(3) Reservkapitali haldamist korraldab rahandusminister vastavalt “Riigieelarve seaduse” (RT I 1999, 55, 584) § 37⁸ ja 37⁹ sätetele.

(4) Reservkapitali võib kasutusele võtta ainult erandkorras Vabariigi Valitsuse korraldusega sotsiaalministri ettepanekul, kuulates ära haigekassa nõukogu arvamuse.

§ 37. Tehingute tegemine järgmise aasta eelarve arvel

(1) Haigekassal on õigus oma eesmärkide saavutamiseks võtta rahalisi kohustusi järgmise aasta assigneeringute arvel kuni 25 protsendi ulatuses jooksvaks eelarveaastaks ettenähtud vastavatest assigneeringutest.

(2) Tehingute tegemise järgmise aasta assigneeringute arvel enam kui 25 protsendi ulatuses otsustab haigekassa nõukogu.

4. peatükk

RAAMATUPIDAMINE, ARUANDLUS, KONTROLL

§ 38. Raamatupidamine

(1) Haigekassa lähtub raamatupidamise korraldamisel “Raamatupidamise seadusest” (RT I 1994, 48, 790; 1995, 26, 355; 92, 1604; 1996, 40, 773; 42, 811; 49, 953; 1998, 59, 941), “Raamatupidamise korraldamise ja raamatupidamisandmete õigsuse eest isikliku vastutuse kehtestamise seadusest” (RT I 1993, 43, 620; 1996, 6, 101), teistest õigusaktidest ja haigekassa põhikirjast.

(2) Haigekassa kasutab raamatupidamises rahandusministri poolt kinnitatud bilansi- ja kasumiaruande skeeme.

§ 39. Majandusaasta

Haigekassa majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

§ 40. Aruandlus

(1) Nõukogu esitab kord aastas sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele aruande haigekassa majandustegevuse kohta. Aruande esitamise tähtaja, koostamise korra ja vormi määrab rahandusminister.

(2) Juhatus esitab kord kvartalis nõukogule aruande haigekassa majandustegevuse kohta.

(3) Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatus raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande seaduses sätestatud korras.

(4) Juhatus esitab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud aruanded kinnitamiseks nõukogule nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppemist. Enne käesoleva paragrahvi lõikes 3 ette nähtud aruande esitamist nõukogule kinnitamiseks esitab juhatus aruande audiitorile kontrollimiseks.

§ 41. Aruannete avalikustamine

Haigekassa auditeeritud aastaaruanne avaldatakse Riigi Teataja Lisas ning tehakse kättesaadavaks haigekassa koduleheküljel internetis.

§ 42. Kontroll

Haigekassat kontrollib Riigikontroll ja nõukogu poolt nimetatud audiitor.

§ 43. Audiitor

- (1) Audiitori võib nimetada ühekordseks kontrolliks või teatud tähtajaks.
- (2) Haigekassa audiitoriks ei või olla nõukogu liige, juhatuse liige ega haigekassa töötaja.

5. peatükk LÕPETAMINE

§ 44. Haigekassa lõpetamine

- (1) Haigekassa lõpetatakse seadusega juhul, kui haigekassa tegevus ei ole Vabariigi Valitsuse seisukohalt enam vajalik.
- (2) Haigekassa lõpetamisel järelejäänud vara antakse üle riigile.

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 45. Keskhaigekassa ja haigekassade lõpetamine ning vara üleandmine Eesti Haigekassale

(1) Keskhaigekassa, mille põhimäärus on kinnitatud sotsiaalministri 23. detsembri 1994. a. määrusega nr. 67, loetakse lõpetatuks ning tema vara üleantuks Eesti Haigekassa omandisse arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(2) Haigekassad, mille põhimäärus on kinnitatud sotsiaalministri 25. veebruari 1994. a. määrusega nr. 17, loetakse lõpetatuks ning nende vara üleantuks Eesti Haigekassa omandisse arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(3) Vabariigi Valitsuse 22. aprilli 1994. a. määrusega nr. 143 kinnitatud "Ravikindlustusnõukogu põhimääruse" alusel tegutsevate Eesti Ravikindlustusnõukogu ja piirkondlike haigekassade juures tegutsevate ravikindlustusnõukogude tegevus loetakse lõpetatuks arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(4) Keskhaigekassa ja haigekassade valduses ja kasutuses oleva ning Eesti Haigekassa tegevuseks vajaliku riigi vallasvara annavad selle riigivara valitsejad üle Eesti Haigekassale kuue kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest. Keskhaigekassa ja haigekassade valduses ja kasutuses oleva kinnisvara võõrandamine Eesti Haigekassale toimub "Riigivaraseaduses" (RT I 1995, 22, 327; 1996, 36, 738; 40, 773; 48, 942; 81, 1446; 1997, 45, 724; 1998, 30, 409; 1999, 16, 271) ette nähtud korras. Käesolevas seaduses käsitletakse kinnisvarana ka ehitisi, nende reaalosi ning rajatisi kuni nende aluse ja nende teenindamiseks vajaliku maatüki kandmiseni kinnistusraamtusse.

(5) Keskhaigekassa ja haigekassade poolt töötajatega sõlmitud töölepingud jäävad jõusse ning need lähevad üle Eesti Haigekassale alates käesoleva seaduse jõustumisest.

(6) Sotsiaalministril on õigus anda määrusi ning teha vajalikke toiminguid Keskhaigekassa ja haigekassade lõpetamise ning vara Eesti Haigekassale üleandmise ettevalmistamiseks ja teostamiseks.

(7) Kesksaigekassa direktor loetakse alates käesoleva seaduse jõustumisest nimetatuks Eesti Haigekassa juhatuse esimeheks temaga Kesksaigekassa direktorina sõlmitud töölepingu tähtaja lõppemiseni 1. augustil 2002. a. Eesti Haigekassa juhatuse liikmete, kes nimetatakse ametisse Eesti Haigekassa nõukogu poolt käesoleva punkti kohaselt ametisse nimetatud Eesti Haigekassa juhatuse esimehe ettepanekute alusel, volitused kestavad kuni kolme kuu möödumiseni käesolevas lõikes ette nähtud Eesti Haigekassa juhatuse esimehe volituste lõppemisest.

§ 46. Eesti Vabariigi ravikindlustusseaduse muutmine

“Eesti Vabariigi ravikindlustusseaduses” tehakse järgmised täiendused ja muudatused:

(1) Paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse selliselt, et viimase lause lõppu lisatakse sõnad:

“, samuti käesolevas seaduses ette nähtud kindlustatuga võrdsustatud isikud.”

(2) Paragrahvi 2 lõige 4 tühistatakse.

(3) Paragrahvi 3 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmises redaktsioonis:

“§ 3. Ravikindlustussüsteem

Kohustuslikku ravikindlustust korraldab avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Haigekassa (edaspidi haigekassa) käesolevas seaduses ja Eesti Haigekassa seaduses ette nähtud korras.”

(4) Paragrahvi 3 lõiked 2, 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks.

(5) Seadust täiendatakse paragrahvi 3¹ järgmises redaktsioonis:

“§ 3¹. Ravikindlustushüvitis

Ravikindlustushüvitis on kindlustatule käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras väljamakstav rahaline hüvitis, samuti haigekassa poolt tasutav tema tervise edendamiseks, haiguste ennetamiseks ja raviks osutatud ravi- või muu teenus.”

(6) Seadust täiendatakse paragrahvi 3² järgmises redaktsioonis:

“§ 3². Ravikindlustushüvitise liigid

Ravikindlustushüvitise liigid on:

1) tervise edendamiseks, haiguste ennetamiseks ja raviks osutatud raviteenus;

2) ajutise töövõimetuse hüvitis;

3) soodustingimustel väljastatavad ravimid haigekassa poolt hüvitatavas ulatuses.”

(7) Seaduse tekstis asendatakse sõnad “kohustusliku ravikindlustuse hüvitis” sõnadega “ajutise töövõimetuse hüvitis” vastavates käänetes.

(8) Kolmanda peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmises redaktsioonis:

“III. Ajutise töövõimetuse hüvitise maksmine”

(9) Paragrahvi 10 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmises redaktsioonis:

“(1) Käesoleva seaduse paragrahvis 6 nimetatud hüvitise määrab ja maksab kindlustatule haigekassa.”

(10) Paragrahvi 12 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmises redaktsioonis:

“ (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teenuste hinnad ja teenuste eest tasumise korra kehtestab Vabariigi Valitsus sotsiaalministri ettepanekul kooskõlastatult Eesti Haigekassa nõukoguga.”

(11) Paragrahvi 13 lõiked 1, 8, 9, 10, 11, 12, 14 ja 15 tunnistatakse kehtetuks.

§ 47. Tervishoiukorralduse seaduse sätete kehtetuks tunnistamine

“Tervishoiukorralduse seaduse” (RT I 1994, 10, 133; 1995, 57, 978; 1997, 86, 1462; 1999, 23, 351) paragrahvi 14 punkt 14 tunnistatakse kehtetuks.

§ 48. Riigihangete seaduse täiendamine

“Riigihangete seaduse” (RT I 1995, 54, 883; 1997, 9, 79; 1998, 38, 561; 1999, 16, 271) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises redaktsioonis:

“(3¹) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei rakendata Eesti Haigekassa poolt tervise edendamise, haiguste ennetamise ja raviteenuste eest tasumisel”.

Riigikogu esimees

Toomas SAVI

Esitanud Vabariigi Valitsus

Riigikogule esitamise kuupäev: __. _____. a.

Esituskirja nr. _____